

Az Európai Unió Bírósága
25/10. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2010. március 9.

A C-378/08. sz. ügyben, illetve a C-379/08. és C-380/08. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletek
Raffinerie Mediterranée (ERG) SpA, Polimeri Europa SpA és Syndial SpA
kontra Ministero dello Sviluppo economico és társai
és ENI SpA kontra Ministero Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare és társai

Sajtó és Tájékoztatás

Vélelmezhető a szennyezésért azoknak a gazdasági szereplőknek a felelőssége, akiknek a létesítménye a szennyezett terület közelében található

Továbbá a nemzeti hatóságok a gazdasági szereplők területük használatához való jogát függővé tehetik attól a feltételtől, hogy azok elvégzik-e a megkövetelt környezet-helyreállítási munkálatokat

A környezeti felelősségről szóló irányelv¹ bizonyos, az ezen irányelv II. mellékletében felsorolt tevékenységekkel kapcsolatban előírja, hogy az a gazdasági szereplő, akinek a tevékenysége a környezeti kárt, illetve az ilyen jellegű közvetlen kárveszélyt okozta, felelősséggel tartozik. Így meg kell hoznia a környezeti károk felszámolásához szükséges intézkedéseket, és vállalnia kell azok pénzügyi terhét.

A Priolo Gargallo (Szicília) régióban található augustai kikötőt ismétlődő környezetszennyezési jelenségek károsítják, amelyek eredete már a 60-as évekre visszanyúlik, amikor is az Augusta-Priolo-Melilli övezetet mint kőolajipari övezetet létrehozták. Azóta számos, a szénhidrogén és a petrokémiai ágazatban működő vállalkozás telepedett le, illetve követte egymást e régióban.

Az olasz közigazgatási hatóságok egymást követő határozatokkal az augustai kikötő mentén működő vállalkozások számára előírták a „tisztítás céljából nemzeti jelentőségű területnek” nyilvánított priolói régióban megállapított szennyezés felszámolásának a kötelezettségét.

A Raffinerie Mediterranée (ERG) SpA, a Polimeri Europa SpA, a Syndial SpA, valamint az ENI SpA vállalkozások e közigazgatási határozatokkal szemben kereseteket nyújtottak be az olasz bíróságoknál. Az ügyekben eljáró Tribunale amministrativo regionale della Sicilia (Szicília regionális közigazgatási bírósága, Olaszország) a szennyező fizet elvének alkalmazásával kapcsolatban számos kérdést terjesztett a Bíróság elé.

A C-378/08. sz. ügy

Az olasz bíróság különösen azt szeretné tudni, hogy a szennyező fizet elvével ellentétes-e azon nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az illetékes hatóság számára, hogy környezeti károk felszámolására irányuló intézkedéseket írjon elő a gazdasági szereplők számára a létesítményeiknek a szennyezett területhez való közelsége miatt, és anélkül, hogy előzetesen megvizsgálta volna a szennyezési eseményt, hogy megállapította volna az említett gazdasági szereplők vétkességét, illetve az ez utóbbiak és a megállapított károk közötti okozati összefüggést.

A mai ítéletében a Bíróság úgy határoz, hogy a környezeti felelősségről szóló irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az illetékes hatóság számára, hogy vélelmezze a gazdasági szereplők és a megállapított szennyezés közötti okozati összefüggés fennállását azon tényből kifolyólag, hogy a létesítményeik az említett szennyezés területének

¹ A környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 143., 56. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 8. kötet, 357. o.).

közelében található. Azonban a szennyező fizet elvével összhangban az ilyen okozati összefüggés vélelmezése céljából e hatóságnak olyan, a vélelmének alapjául szolgáló hihető ténykörülmeny ismeretével kell rendelkeznie, mint a gazdasági szereplő létesítményének a megállapított szennyezéshez való közelsége, valamint a beazonosított szennyező anyagok és az említett gazdasági szereplő által a tevékenységei keretében használt anyagok egyezése.

Továbbá az illetékes hatóságnak nem kell azon gazdasági szereplők vétkességét megállapítania, akiknek a tevékenységét a környezeti károk okozásáért felelősnek tartják. Ezzel szemben e hatóság kötelessége előzetesen felderíteni a megállapított szennyezés eredetét, amely tekintetében mérlegelési mozgástérrel rendelkezik az eljárásokat, az alkalmazandó eszközöket és az ilyen felderítés időtartamát illetően.

A C-379/08. és C-380/08. sz. egyesített ügyek

Az olasz bíróság azt kérdezi, hogy a környezeti felelősségről szóló irányelv lehetővé teszi-e a környezeti károk felszámolására irányuló olyan intézkedések lényeges módosítását, amelyeket már kiviteleztek vagy a kivitelezés szakaszában vannak. Ezenkívül e bíróság azt szeretné tudni, hogy az irányelvvel ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely a gazdasági szereplőknek a területeik használatához való jogát attól a feltételtől teszi függővé, hogy azok a megkövetelt munkálatokat elvégzik-e.

Mai ítéletében a Bíróság úgy határoz, hogy az illetékes hatóságnak lehetősége van hivatalból elrendelni a környezeti károk felszámolására irányuló olyan intézkedések lényeges módosítását, amelyekről az érintett gazdasági szereplők együttműködésével lefolytatott kontradiktórius eljárás keretében döntöttek, amelyeket már kiviteleztek, vagy amelyek a kivitelezés szakaszában vannak. Azonban az ilyen határozat elfogadása céljából e hatóság köteles:

meghallgatni a gazdasági szereplőket, hacsak a helyzet sürgőssége nem kívánja meg azt, hogy az illetékes hatóság azonnal intézkedjen;

felhívni többek között azokat a személyeket, akiknek a területén ezen intézkedéseket végre kell hajtani, hogy nyújtsák be észrevételeiket, amelyeket figyelembe vesz, és

határozatában feltüntetni a választásának pontos indokait, valamint adott esetben azon indokokat, amelyek igazolhatják, hogy például a környezeti helyzet sürgőssége miatt nem volt szükséges vagy nem történt részletes vizsgálat.

Hasonlóképpen a Bíróság azon a véleményen van, hogy a környezeti felelősségről szóló irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az illetékes hatóság számára, hogy a gazdasági szereplőknek a területeik használatához való jogát attól a feltételtől tegye függővé, hogy azok elvégzik a környezeti károk felszámolására irányuló munkálatokat még akkor is, ha az említett területeket e munkálatok nem érintik azon oknál fogva, hogy azok már korábbi „tisztítási” intézkedések tárgyát képezték, vagy azok sosem voltak szennyezettek. Azonban az ilyen intézkedést igazolni kell a környezeti helyzet súlyosbodása megakadályozásának a célkitűzésével vagy az elővigyázatosság elve alapján azzal a célkitűzéssel, amely a gazdasági szereplők a környezeti károk felszámolására irányuló intézkedések tárgyát képező egész tengerparttal határos területein más környezeti károk megjelenésének vagy ismételt felbukkanásának megelőzésére irányul.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján a [C-378/08](#) sz. ügyben, valamint a [C-379/08](#) és [C-380/08](#) sz. egyesített ügyekben hozott ítéletek ítélet teljes szövege megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítéletek kihirdetése során készülő képfelvételek a következő oldalon érhetők el: "[Europe by Satellite](#)" ☎
(+32) 2 2964106